

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA
Izpitsna pola 2

Esej

Torek, 31. maj 2022 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitsna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsegava najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite v izpitno polo z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pred esej prepišite številko in naslov esaja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek esaja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

M 2 2 1 5 3 1 1 2 0 2

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

7/16

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v esaju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretno primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V esaju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem, pri čemer se od zdravorazumskega premisleka poskusite dvigniti do filozofskega mišljenja, ki premisli tudi **izhodišča posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: Vzročnost, ki je prisotna v naravi, ne vpliva na človekove odločitve.
  2. Razpravljajte o trditvi: Čas izbriše vse sledove našega delovanja, zato se je nesmiselno truditi za karkoli.
  3. Razpravljajte o trditvi: Glede števila substanc je upravičeno zagovarjati le pluralizem, monizem in dualizem imata preveč pomanjkljivosti.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: Zunanji, materialni predmeti niso takšni, kot nam jih posredujejo čutila, zato ne moremo spoznati, kakšni so sami po sebi.
  5. Razpravljajte o trditvi: Samo spoznanja, ki so jasna in razločna, so tudi resnična, napačno je pričakovanje, da bi do resnice prišli po poti konsenza.
  6. Razpravljajte o trditvi: Znanstvena teorija ne govori o svetu ali posameznem področju sveta ali stvarnosti, saj je le pripomoček za napovedovanje prihodnosti, spoznanje sveta na sebi pa ostaja nedosegljivo.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Posmrtna blaženost, ki se postavlja kot nagrada za moralno dobro življenje, dokazuje, da ne moremo morale ločiti od sreče.
  8. Razpravljajte o trditvi: Ker sveta, v katerem živimo, ne moremo spremeniti, nas do srečnega življenja lahko vodi samo spremicanje naših lastnih želja.
  9. Razpravljajte o trditvi: Glej, čas beži! Besed ne zgubljajva zaman! Ne veruj v jutrišnji, užij današnji dan! (Horacij)

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Le kadar je neenakost v korist tudi ljudem, ki so družbeno v najslabšem položaju, je neenakost dopustna.
  11. Razpravljajte o trditvi: V državi, kjer oblast ni demokratična, si lahko nekateri dovolijo več kot drugi, to pa je skoraj tako slabo, kot če bi živeli v naravnem stanju, v katerem so eni močnejši od drugih.
  12. Razpravljajte o trditvi: Če sem svobodna oseba s pravicami, mi država ne more naložiti davkov, s katerimi se ne strinjam, recimo za vzdrževanje socialnih prispevkov, saj s tem posega v moje svoboščine.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Le če odmislimo antropomorfna pojmovanja boga, ki jih najdemo v različnih religijah, lahko doumem, da je vse, kar je, bog.
  14. Razpravljajte o trditvi: Bog je stvarnik sveta, a vanj ne posega. Podoben je Aristotelovemu prvemu gibalcu, ki požene gibanje in spreminja ga, sam pa obmiruje.
  15. Razpravljajte o trditvi: Če je uro ustvaril urar, tedaj je oko ki je tisočkrat bolj kompleksno kot ura, ustvarilo bitie, ki je tisočkrat bolj kompleksno kot urar – in to bitje je Bog.

M 2 2 1 5 3 1 1 2 0 9

ŠTEVILKA IN NASLOV ESEJA

1

For more information about the study, please contact Dr. [REDACTED] at [REDACTED].

M 2 2 1 5 3 1 1 2 1 0

M 2 2 1 5 3 1 1 2 1 1

11/16

M 2 2 1 5 3 1 1 2 1 2

M 2 2 1 5 3 1 1 2 1 3

13/16

M 2 2 1 5 3 1 1 2 1 4

Prazna stran

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.